

NIKOLA GUČETIĆ
UPRAVLJANJE OBITELJI
BIBLIOTEKA SCOPUS, ZAGREB, 1998.

U okviru izdavačkog projekta "Biblioteka Scopus" Hrvatskih studija, kojemu je cilj objavljivanje dosad neprevedenih filozofskih djela prvenstveno "klasičnih" autora, objavljeno je i ovo djelo poznatog dubrovačkog filozofa, polihistora i državnika Nikole Gučetića. Ovo je prvo cijelovito hrvatsko izdanje tog na više načina relevantnog teksta, koji uz to što nosi značajnu povijesno filozofiju vrijednost, te također otvara sjajne mogućnosti svom korištenju kao povijesnog izvora, jest i klasično djelo hrvatske pedagoške misli. Prijevod Maje Zaninović, dijelom objavljen već uborniku "Filozofija odgoja" (Zagreb, 1997) za ovo izdanje je dorađen, dopunjjen i djelomično ispravljen. Tekst je objavljen dvojezično (talijanski original i hrvatski prijevod), što je vjerojatno najadekvatniji način objavljivanja kako povijesnih vreda tako i filozofiskih tekstova.

Knjiga počinje predgovorom (7-26) Marinka Šiška, jednog od urednika biblioteke, koji tu daje neke osnovne podatke o zanimljivoj i poprilično zakašnjeloj slobini samog spisa koji je poznat je već preko stotinu godina no tek sada je objavljen u cijelosti. U predgovoru također biva naznačen povijesni i filozofski okvir u kojem je djelo nastalo, te je dan skraćen kritički pregled Gučetićevih teza. Zatim počinje usporedni talijansko hrvatski tekst, "Governo della famiglia" tj. "Upravljanje obitelji" (28-305). Na početku djela dana je "Tabola delle cose notabili" odnosno

"Tablica značajnijih stvari", svojevrsno kazalo (registar, bilješke) najznačajnijih pojmljiva i osobnih imena koji se javljaju u tekstu što slijedi, no tamo je moguće naći i ukratko iznesene teze s upućivanjem na dio teksta gdje su detaljnije obrađene - što uopće nije besmislen običaj iako danas uglavnom zanemaren. Talijanski tekst je preslik originala štampanog u Veneciji krajem šesnaestog stoljeća, a hrvatski prijevod je grafički dobro riješen te omogućava lako snalaženje i preglednost. Prijevod se čini adekvatnim no možda bi se moglo primjetiti da ponekad, vjerojatno u želji za preciznijom interpretacijom, tone u nepotrebne arhaizme (što je opća manira pri prevođenju starijih tekstova, pa i nije ozbiljan prigovor). Knjiga završava opsežnim bilješkama (305-355) koje detaljno pojašnjuju filozofiske referencije autora od Platona do njegovih suvremenika, a također pruža sliku povijesne pozadine djela, dajući kratke životopise za Gučetića bitnih autora, sažetke njihovih teza te popise njihovih djela (utoliko ova knjiga pruža i korisne bibliografske informacije).

U "Upravljanju obitelji" Gučetić promišlja problematiku kućanstva i svih odnosa koji se u njemu javljaju, pristupajući prvenstveno s praktičkog stajališta. Glavni oslonac u toj problematici Gučetić pronalazi u pseudoaristotelovskom spisu "Oeconomica", te osobito Ksenofontovom djelu "O Gospodarstvu", dok je opći tradicijski tok koji ga inspirira onaj neoplatoničke misli. U tekstu često se navode suvremeni autori, najčešće Marsilio Ficini, a pri ilustriranju pojedinih postavki i elaboraciji teza Gučetić se poziva na tada u Dubrovniku

mnogo čitane antičke autore poput Plutarha, Salustija, Cicerona...

Ova problematika je kao i mnoge druge, za antičku i stoga dobrom dijelom renesansnu misao, fragment u kojem se odražava cjelina. Naime, tek onaj tko je sposoban dobro voditi vlastito kućanstvo, spreman je i na vođenje državnih poslova, jer se radi o dva oblika umijeća vladanja. A onaj tko je vješt u vladanju jest umješan u stvarima etike. Etika leži u temelju umijeća gospodstva (to je klasična argumentacija aristokratske tradicije Zapada-samo onaj tko zna dobro vladati sobom znati će dobro vladati i drugima). Sve je sa svime vezano, mikrokozmos i makrokozmos još uvijek su jedno. Politika i ekonomija proizlaze iz etike, ta formulacija uz manje izmjene suvereno vlada do, a kako Gučetić pokazuje i poslije, Machiavellia koji kida te prastare spone otvarajući posve nove epohe.

Naravno, Gučetiću ove postavke služe tek kao okvir, on daleko više piše o konkretnom aspektu vođenja kućanstva i obitelji. Objasnjava odnos žene i muža, oca i djece, gospodara kućanstva prema slugama, savjetuje o izboru mjestu za kuću, moralnim i nemoralnim načinima stjecanja novca... Utoliko je ovo djelo zanimljiv povjesni izvor za cjelinu života Dubrovnika Gučetićeva vremena. U njemu se kroz optiku humanističkog moraliziranja odslikava svakodnevica grada, s mladićima koji bježe iz škole, načinima stjecanja novca (Gučetić oštrosuđuje lihvju), klasičnim vapajem o pretjeranom kićenju žena... "Upravljanje obitelji" u kojemu je po Gučetićevu sudu, Platon uvijek malo više u pravu od Aristotela, a antička misao protkana je duhom katoličke obnove kroz riječi sv. Pavla, snažno odražava duh vremena koje intenzivno ponavlja još kasnoantičku, pa zatim srednjevjekovnu težnju izmirenja tih dviju moćnih tradicija koje svojim dijalogom tvore tok zapadne civilizacije.

Izdavačka incijativa "Biblioteca Scopus", u kojoj je ovo treća knjiga, mada po intenciji ne direktno historiografska, jest i za historiju vrlo vrijedna te se treba nadati da će poživjeti.

Ova Gučetićeva knjiga ukazuje da filozofsko djelo, mimo svoje samosvojne vrijednosti ili baš po njoj, može biti iznimno zanimljiv povjesni izvor. Vjerojatno jako mnogo značajnih knjiga poput ove bolje od slične zakašnjelosti (u Gučetićevu slučaju četri stotine godina štunjne od talijanskog originala). To treba ispraviti.

Lovro Kunčević

IVICA GOLEC
PETRINJSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON
PETRINJA 1999.

Pisanje mjesnih leksikona je jedan od najnezahvalnijih povjesničarskih poslova. Zbog toga imademo vrlo malo takovih tiskovina ("Turopoljski vjekopisi", Velika Gorica 1996; Rade Milosavljević, Leksikon Križevčana, Križevci 1988., te Grobnički leksikon). Osobito je rijetko da se pojedinac sam prihvati tako zamašnog posla i tu mora postojati posebni interes, upornost ali i sposobnost. Pojedinci se lakše prihvataju izrade biografija onih po kojima su date ulice u nekom gradu, ali takova izdanja mogu se pisati nešto ležernije već prema tome s kakovim se podacima raspolaže. (Zoran Gregl, Ivan Ružić, Mladen Švab i Dubravka Težak, "Zagrebačke ulice", Zagreb 1994; Borislav Bijelić "Đakovačke ulice - kratke biografije osoba po kojima su dobine ime", Đakovo 1998). Osobito imademo malo biografskih leksikona u izradi jednog čovjeka, premda i Ivica Golec kaže da je pored prikupljanja životopisa kroz 20 godina nailazio i na pripomoć niza ustanova, institucija, pojedinača, obitelji diljem Hrvatske, posebno ističući i Davora Salopeka, čelnika petrinjskog ogranka Matice hrvatske, koji je kao urednik napisao u leksikonu i predgovor.

Ivica Golec, pisac je "Povijesti Petrinje (1240.-1592.-1992.)", Zagreb 1993. To, a i suradnja s Hrvatskim biografskim leksikom, potaknula ga je da je još 1990. počeo razmišljati o Petrinjskom biografskom leksikonu, te ga je upornim i marljivim radom, koristeći u

mnogome materijale koje je koristio pri pisanju spomenute knjige, dovršio 1999. i objavio kao izdanje Matice hrvatske. Leksikon sadržava 1.400 životopisa osoba rođenih u petrinjskom kraju, ali i životopise onih koji su neko vrijeme živjeli u Petrinji poslije njenog utemeljenja 1592., te doprinjeli njenom razvoju ili dekadensi, što ovom leksikonu daje posebnu vrijednost. Ovakovim kriterijem u leksikonu su ušle osobe različitih političkih uvjerenja ali i zanimaњa, što ga čini raznolikim od svih ostalih leksikona objavljenih u Hrvatskoj, a osobito od Križevačkog leksikona koji je selezioniran političkim razlozima. Pisanje biografija osoba koje su rođenjem ili životom i radom vezane uz Petrinju bio je izuzetno zahtjevan i težak posao i zbog povijesti same Petrinje, koja je bila središte II. pukovnije i nakon razvojačenja 1880. kotarsko mjesto, a i u novije vrijeme ona ima izvanredno burnu povijest. U prikupljanju podataka dr. Golec se je morao koristiti enciklopedijama, raznim stručnim i povijesnim knjigama, te novinama a morao je konzultirati i vojne, crkvene i druge izvore na našem ali i na njemačkom i latinskom jeziku.

Dakako Golec nije mogao postići potpunu jednačenost i jednak pristup za sve biografije. No napisao je biografije najbolje što je mogao. Težište je stavio na kronologiju života i rada. Pri tome se je sukobio s nedostatkom čak i pouzdane faktografije, osobito za razdoblje poslije 1918. godine, jer su mnogi izvori izvan dohvata hrvatskih povjesničara. On se je suočio i sa zaostajanjem naše povijesne nauke, jer za većinu aktera društvenog i političkog života Petrinje do danas nije izvršena valorizacija a s kritičkim biografijama istaknutih ličnosti izvanredno smo oskudni. Radi toga se dr. Golec odlučio na pisanje biografija s pozitivističkim podacima, a analizu ideja, demistifikaciju i drugo, te kritiku ponašanja navedenih ljudi u kontekstu općih povijesnih i društvenih zbivanja prepušta dugoročno povijesnoj i drugim znanostima, pri čemu se nadam da će i on u tom pravcu još mnogo učiniti.

Na Sizifov posao pisanja petrinjskog leksiona Golec je bio potaknut željom da njegovi sugrađani što bolje upoznaju prošlost grada u kojem žive, kako bi imali bolje orientire za zbivanja na povijesnom, društvenom, gospodarskom i kulturnom planu, ali isto tako da i sami misle u interesu svog kraja i svojih ljudi, postavljajući se ispravno prema pojedinim društvenim pojavama.

Leksikon je dr. Golec pisao jednostavno i jasno, tako da je prihvatljiv za širi krug čitalačke publike, od učenika srednjih i osnovnih škola, do odraslih Petrinjaca i Banovaca, a u njemu može naći korisne i sigurne podatke i svaki povjesničar i znanstvenik hrvatskih prostora. Petrinja je imala sreću što je u Golecu pronašla sistematičnog autora ovog vrijednog izdanja. Dakako leksikon ima izvjesnih praznina i nedostataka, kojih je svijestan i sam autor, te mu je velika želja da jednoć nadopuni prvo izdanje objavljinjem drugog ili barem tiskanjem dodatka. No mi koji se bavimo poviješću Petrinje znademo da je obavio veliki i vrlo nezahvalan posao. Posebno je za pohvalu što se u leksikonu nalaze životopisi svih osoba koje su ostavile trag u povijesti Petrinje bez obzira na njihovu vjersku, ideološku ili nacionalnu pripadnost.

Leksikon Ivice Goleca je kapitalno djelo hrvatske leksikografije i veliki poticaj pisanju lokalnih biografskih leksikona kako je napisao u svojoj recenziji prof. dr. Aleksandar Stipčević, a tom se mišljenju i ja pridružujem, držeći ovaj leksikon uvijek na dohvat ruke.

Mira Kolar-Dimitrijević

GODIŠNJAK GRADA KORČULE 4

GRADSKI MUZEJ, KORČULA 1999.

Pregledavajući novi broj Godišnjaka uočava se da je najveći dio stranica posvećen prilozima iz povijesti umjetnosti i kulture te, naravno, povijesti samoga grada.

Na početku dat je pregled događanja na znanstvenom skupu *Dani Cvite Fiskovića*

1998. gdje se obrađivala šira tema o samostanskoj kulturi južne Hrvatske.

Prilozi iz povijesti umjetnosti i kulture započinju s *Marijom Kraljević* koja obrađuje pjesmarice iz 1560. godine, skupljene u Foretićevu zborniku, koji se ubraja u važnije pučke hrvatske pjesmarice nastale u razdoblju od 15. do 18. stoljeća.

U zborniku su tiskani dijaloški plač "Plać Marijin" te sekvence "Bratjo, sestru sprovdimo" i "Nu mislimo, bratja ča smo", zapisi ranije nastalih srednjovjekovnih pjesama koje su se pjevale prije a pjevaju se i danas. Prema tomu, najstarije književno blago Korčule duhovnog je karaktera i čuva se u pjesničkim zbirkama Korčulanskih bratovština.

Staru duhovnu književnost, njegovanoj u Korčuli, povezuju s glagoljaškim Pariškim kodeksom, najstarijom poznatom zbirkom crkvenog pjesništva na hrvatskom jeziku. Razvoj hrvatskih crkvenih prikazanja i duhovne poezije naročito je bio razvijen u onim sredinama gdje su postojale bratovštine, koje su njegovale svoje pobožnosti, stvarajući tako jedan hrvatski kulturni krug.

Goran Kalogjera piše o kompozicijskoj shemi korčulanskih bratimskih pjesama čije je izvorište lik Bogorodice. Pjesme o Bogorodici najviše su zastupljene u najstarijoj korčulanskoj bratovštini Svih Svetih. Šarolikost struktura bratimskih pjesama o Mariji svjedoči o tomu da je grad Korčula u srednjovjekovlju, pa i kasnije bio kulturno i poetsko žarište.

Alena Fazinić obrađuje dominikansku crkvu i samostan sv. Nikole u Korčuli a povod je 500 obljetnica osnutka samostana. Obje građevine djela su domaćih graditelja i klesara izvedene u baroknom slogu.

Radovan Ivančević interpretira fasadu bratovštinske crkve sv. Mihovila iz 17. st. kao primjer mješovitog, manirističko-baroknog stila dok *Marija Nodilo* iznosi podatke o vrtovima franjevačkog samostana Male Braće u Dubrovniku, dominikanoskog samostana u Dubrovniku i benediktinskog samostana na otoku Mljetu.

U prvom tekstu, *Nevenka Božanić-Bezić*,

pišući o tragovima renesansno-barokne čipke u dalmatinskim samostanima, iznoseći podatke o prvim tragovima izrade čipke na našem tlu, ističe da je čipka proizvod umjetničkog obrta visoke vrijednosti; dok u drugom tekstu donosi nekoliko podataka o odijevanju Korčulana u 17. st.

Berislav Kalogjera obrađuje otočki ambijent mjesta Žrnovo koje se sastoji od skupine zaselaka na istočnoj strani otoka Korčule, kroz povijest, od prethistorije do današnjih dana.

Stanko Piplović i *Vinicije B. Lupis* obrađuju arhitektonsku baštinu Korčule 19. i 20. st.

Prihvativši prijedlog poslanika iz Korčule biskup Ivan Kručić prenosi svoje biskupske sjedište iz Stona u grad Korčulu; grad Korčula postaje 1300. biskupskim sjedištem, bivajući u početku Korčulansko-stonska, a od 1541. Korčulanska biskupija. O problemu osnivanja korčulanske biskupije 1300. piše *Božo Baničević*.

Uspoređujući tekst o zvonu u kineskom gradu Camblau, koji se pojavljuju u knjizi Marka Pola "Milijun", s tekstovima odredbi srednjovjekovnog statuta grada i otoka Korčule iz 1265.g., *Milivoj Žanetić* iznosi pret postavku o Polovoj prisutnosti na otoku, u vremenu prije znamenite pomorske bitke pod Korčulom od 7.9.1298.

Vladimir Depolo bavi se zapiscima u oporukama Korčulana i dominikanskim samostanom sv. Nikole u gradu, a *Stanko Josip Škunca* piše o opservantskoj obnovi i formiranju dubrovačke provincije u 15. stoljeću.

O ljekarništvu pišu *Jurica Bačić* ("Samošansko ljekarništvo dubrovačkog srednjovjekovlja"), *Jozo Fazinić* ("Ljekarne i ljekarnici u gradu Korčuli") i *Franko Oreb* ("U povodu stote obljetnice smrti korčulanskog liječnika dr. Nikole Miroševića 1823-1899.").

Franko Mirošević se osvrće na boravak Stjepana Radića u gradu Korčuli 1926.g.

I naša nedavna povijest dobila je svoje mjesto u Godišnjaku; problematikom Domo-vinskoga rata pozabavio se *Željko Seretinek* pišući o razbijanju pomorske blokade Jadrana od 14.-16.11.1991. godine.

Marija Kraljević piše o pronalasku ostatka starohrvatskog graditeljstva-ulomka pleterne ornamentike iz 9.-10.st., dok *Lovro Steka* piše o don Luki Depolu, a *Jozo Ivičević, Ante Lakić* i *Dub-ravko Jelčić* o akademiku Petru Šegedinu.

Na samom kraju, u Godišnjaku se donosi kronika kulturnih zbivanja (izložbe, predavanja...), prikazi, te bibliografija o otoku Korčuli.

Mila Perković

GRAĐA I PRLOZI ZA POVIJEST DALMACIJE 15

DRŽAVNI ARHIV U SPLITU, 1999.

Novi broj Građe otvara članak Lovorke Čoralić "Hrvatski brodograditelji u Mletcima 15.-18. st." Na osnovi spoznaja historiografije i izvornoga gradiva iz mletačkih pismohrana razmatraju se temeljni vidovi iseljavanja, prisutnosti i djelovanja hrvatskih brodograditelja (kalafata) u Mletcima od 15. do 18. stoljeća. Uzaknuje se na vremenski okvir iseljavanja, način bilježenja u vrelima, podrijetlo, mjesto stanovanja, gospodarske mogućnosti i društveni status, obiteljske i prijateljske veze, te odnos brodograditelja sa mletačkim vjerskim ustanovama i hrvatskom bratovštinom sv. Jurja i Tripuna.

Joško Kovačić u članku "Gradnja i opremanje samostana i crkve benediktinki u Hvaru" na temelju neobjavljene građe u samostanskom arhivu iznosi podatke o gradnji i opremanju samostana te navodi brojna imena domaćih i stranih majstora koji su u tome sudjelovali od 17. do 20. stoljeća.

Mladen Andreis analizira brojčano kretanje stanovništva i strukturu kaštelanskih kućanstava u prvoj polovici 18. st. Uz prikaz obitelji godine 1742. do 1743. prema naseljima, također su analizirane osobitosti kaštelanskog antroponimijskog sustava.

Prvi dvojezični talijansko-hrvatski proglašenje je seriji od 53 proglašenja koje je Mletačka Republika tiskala za njezine jadranske prekomorske zemlje u 18. st. To je također proglašenje koji sadrži najkraći tekst, a odnosi se na obavezu isplaćivanja ugovorenih dohodata gospodarima, koju su dalmatinski težaci morali plaćati prema zakonu, statutu i običajima. O ovome piše *Ljerka Šimunković*.

Nevenka Bezić-Božanić piše o povijesti ribarstva u Komiži 18. st. Ribarstvo je u Komiži vezano uz najstarije pisane izvore i uvijek je bilo najznačajniji izvor prihoda za njen živalj. Komiški ribari plaćali su porez Mletačkoj Republici, a dio od ulova bili su dužni davati za uzdržavanje crkve. Sačuvane bilješke iz Župnog ureda u Komiži odnose se na vrijeme 1740. do pada Republike a donose imena vlasnika ribarskih brodova i mreža i njihove obvezе.

Fani Cega obrađuje pomorstvo, brodogradnju, ribarstvo, svakidašnji život Trogirana te način prehrane stanovništva plodovima mora u članku "Život s morem u Trogiru od druge polovice 18. st. do kraja prve polovice 19. st."

U radu *Biserke Belicze, Ive Nazora i Tatjane Buklijaš* prikazan je životni put bračkog liječnika i domoljuba dr. Mihovila Nazora (1819-1892), njegovo školovanje, studij medicine u Beču, kretanje u službi austrijske ratne mornarice (1849-1866), kao i tadašnje zdravstvene prilike i stanja zdravstvene zaštite. Posebno je prikazan rad M. Nazora u doba preporodnih kretanja i njegove aktivnosti na području književnosti, politike i dobrotvrnog rada.

Duško Kečkemet razmatra prijedlog izgradnje splitskog lukobrana. Unatoč velikom trgovinskom prometu između Turske i Venecije preko splitskog lazareta u 17. i 18. st. Split je imao malenu, donekle zaštićenu luku u dnu velikoga prirodnog zaljeva, ali izloženog vjetrovima. Na temelju prijedloga za poboljšanje luke novi lukobran je 1881.g. napokon izgrađen.

Stanko Piplović u prvome radu "Dalmat-

tinski opus arhitekta Alfreda Kellera” osvrće se na njegov udio u razvoju arhitekture u Dalmaciji krajem prošlog i početkom ovog stoljeća. U drugom članku Piplović piše o preobrazbi Splita na razmeđi 19. i 20. st. Ovdje se donose pojedinosti koje bolje osvjetljavaju rast grada na prijelazu iz prošlog u naše stoljeće. To se odnosi na urbanistička, komunalna i graditeljska pitanja. Naročito su važna svjedočanstva o povijesnoj jezgri grada Splita koja se tada počela sustavno uređivati.

Mila Perković

POVIJESNI PRILOZI
GOD. 17., HRVATSKI INSTITUT ZA
POVIJEST, ZAGREB 1998.

Povijesni prilozi, uz *Časopis za suvremenu povijest*, pripadaju periodici koju izdaje Hrvatski institut za povijest u Zagrebu. Riječ je o godišnjaku koji počinje izlaziti 1982. godine (urednik je bila Mira Kolar-Dimitrijević) i to zbog, kako se navodi u predgovoru prvog broja, preopterećenja spomenutog *Časopisa za suvremenu povijest*. Iako je zamišljeno da taj časopis objavljuje radeve s temama vremenski ograničenim na “posljednjih stotinu godina”, vrlo je brzo prešao zadani okvir te preuzeo kao mlađi list zadaću objavljujuća članaka i iz starije povijesti. Preciznije rečeno, u desetom broju iz 1991. godine objavljeni su članci koji zadiru u hrvatsko ranonovovjekovlje; tako Milan Kruhek objavljuje: “Granice Hrvatskog kraljevstva u međunarodnim državnim ugovorima (1606.-1791. godine)”, a Mirko Valentić: “Temeljne značajke povijesti Vojne krajine”.

Časopis se dijeli na dvije cjeline, a to su: Rasprave i intervju, te Ocjene i prikazi.

Prva se cjelina ovog broja i sama dijeli u nekoliko tematskih sklopova, što je vidljivo iz naslova članaka.

Časopis se otvara tekstrom Borisa Januške “Ispiranje zlata iz naplavina rijeke Drave” (9-16), slijedi Ante Škegro sa “Bergbau der Romischen Provinz Dalmatien” (17-105), Milan Vrbanus “Prilog proučavanju ruderstva u srednjovjekovnoj Slavoniji” (107-111), Dragutin Murko i Zdravko Devetak objavljiju “Proizvodnja zlata prema rukopisu fra Ivana Krešića” (113-119). Odmak od ovog niza čini intervju s prof. dr. Ivom Bancem kojeg je vodio Alexander Buczynski, ujedno glavni i odgovorni urednik ovog časopisa. Nakon spomenutog intervjuja nižu se tri tematski nepovezana članka, i to: “Iseljenici iz grada Kotora u Mlecima (XV.-XVII. st.)” (133-155) Lovorke Čoralić, “Prilog istraživanju apostolskih vizita Agostina Valiera u dalmatinskim i istarskim biskupijama” (157-176) Tee Perincić, i “Gospodarska povijest u notarskim knjigama Puljštine u prvoj polovici XVII. stoljeća” (177-220) Slavena Bertoša.

S obzirom na međunarodni znanstveni skup “Hrvatsko kraljevstvo 1097.-1102.” održan 20. studenog 1997. godine, uredništvo u ovom broju Povijesnih priloga donosi većinu njegovih izlaganja.

“Kritički pregled historiografije o kralju Petru na kraju XI. stoljeća” (223-232) članak je Mladena Švaba, “Desetljeće od godine 1091. do 1012. u zrcalu vrela” (233-259) Mladena Ančića, “11th and 13th Century Liturgical Manuscripts (mostly from Zagreb) as Historical Sources” (261-267) Laszloa Vespremyja, “Materijalni odrazi Kolomanove vojne u Sjevernoj Dalmaciji” (269-286) Nikole Jakšića, te “Hrvatska i Slavonija u kraljevstvu Arpadovića” (287-296) Attile Zsoldosa.

Zadnji dio časopisa je ispunjen prikazima i ocjenama.

Elvis Orbanic

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

GODINA LII
ZAGREB 1999.

**UDK 93/99
ISSN 0351-2193
Historijski zbornik, god. LII, str.1-250, Zagreb 1999.**

Izdavač
Društvo za hrvatsku povjesnicu

Redakcijski odbor
Mirjana Gross
Ivan Kampuš
Franko Mirošević
Ivica Prlender
Tomislav Raukar
Petar Strčić

Glavni i odgovorni urednik
Ivica Prlender

Članci i rasprave iz časopisa Historijski zbornik su referirani u publikacijama:
ABC Clio
Historical Abstracts
America: History and Life

Adresa uredništva
Društvo za hrvatsku povjesnicu, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 10000 Zagreb, I. Lučića 3, Hrvatska

Časopis izlazi jednom godišnje

Izdanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske

Tisak:
Horetzky